

JABALYA

Nieuwsbrief Stichting Groningen-Jabalya

Van de redactie

Voor u ligt het vierentwintigste nummer van de nieuwsbrief. Een nummer met opvallend veel nieuws. Over het jeugdcentrum in Jabalya, dat een nieuwe bestemming heeft als prive onderwijsinstelling. Over de machtswissel in de gemeente Jabalya en over het vertrek van onze eigen voorzitter, Jan Keulen. Ook een verhaal dat helaas niet nieuw is: de humanitaire situatie in Gaza waar de blokkade, ondanks Israelische toezeggingen dat het zou worden versoepeld, de bevolking nog steeds in een wurggreep houdt. En een verslag van een lezing in de serie Het beloofde Land van een architecte naar aanleiding van een indrukwekkend boek dat zij publiceerde waarin met behulp van kaarten op een confronterende manier de feiten over het conflict tussen Israel en Palestina worden gepresenteerd.

Wisseling van de wacht in Jabalya

Sinds een paar maanden heeft Jabalya een Hamas gemeentebestuur. Eigenlijk werd dat al verwacht als uitkomst van de eerste democratische gemeenteraadsverkiezingen. Deze verwachting was er echter nog niet bij de eerste voorbereidingen van de verkiezingen: burgemeester Khalil Samarah, geen Hamas lid, die ons in Groningen een paar maal bezocht, was geliefd en vergeleken met de gebruikelijke corruptie in de regio stak zijn bestuur relatief positief af.

Na zijn overlijden in 2006 leek een verkiezingsoverwinning van Hamas onvermijdelijk. Maar de gemeenteraadsverkiezingen werden in o.a. Jabalya herhaaldelijk uitgesteld. Ook na de machtsovername in de Gazastrook door Hamas bleef het door wijlen Yasser Arafat benoemde gemeentebestuur in functie op basis van een overeenkomst tussen beide rivaliserende partijen. Nieuwe plannen voor gemeenteraadsverkiezingen verdwenen in de ijskast.

Ten langen leste heeft Hamas nu een gemeentebestuur van eigen kleur aangesteld. Burgemeester is de heer Essam Joudh, die ook al deel uitmaakte van de oude gemeenteraad. De nieuwe burgemeester heeft aangegeven de internationale contacten van Jabalya te willen voortzetten. Het nieuwe gemeentebestuur is er in geslaagd de zeggenschap over het door Groningen gefinancierde jeugdcentrum terug te krijgen van het Hamasbestuur van

Gaza, dat het centrum na de verwoestingen door de Israëlische aanval gevorderd had.

De stichting Groningen-Jabalya heeft zich altijd gericht op ondersteuning van kleinschalige initiatieven van de bevolking (NGO's) en zal dat in de toekomst blijven doen ongeacht de politieke kleur van het gemeentebestuur. Het bestuur ziet dan ook geen reden voor een koerswijziging. We blijven ons inzetten voor de zwaar getroffen bevolking van Jabalya. Ook in Gaza zijn tekenen van de "Arabische lente" zichtbaar. Jongeren gaven een manifest uit waarin kreten tegen zowel Fatah als Hamas (en Israël) werden geroepen. Op termijn is het bestuur hoopvol voor een beter toekomstperspectief voor de mensen waarvoor wij ons inzetten.

Bert Giskes

Andere bestemming voor jeugdcentrum

De gemeente Jabalya heeft besloten het jeugdcentrum tijdelijk een andere bestemming te geven. In 2005 werd de bouw van het door de gemeente Groningen gefinancierde jeugdcentrum voltooid. Ondanks het feit dat de geplande bij het project behorende deskundigheidsbevordering voor de stafleden van het centrum niet gerealiseerd was, had de gemeente Groningen eind 2005 het project afgesloten. De gemeente Jabalya heeft ondanks de slechte financiële positie het centrum opgestart en een aantal jaren draaiende gehouden.

De boycot van de Gazastrook door westerse donoren na de verkiezingsoverwinning en later de machtsovername door Hamas maakte dat het toenmalige gemeentebestuur – nog altijd door Fatah gedomineerd - maar mondjesmaat fondsen kon aantrekken. Dankzij de onbetaalde inzet van de staf is het gelukt het centrum – zij het onder zijn capaciteit – te doen functioneren.

Bij de Israëlische aanval op Gaza bleef het centrum overeind - op de ruiten na, die sneuvelden als gevolg van de vele explosies. De Israëlische blokkade van Gaza waardoor bouwmaterialen maar zeer beperkt worden binnengelaten was mede de oorzaak dat herstel een groot probleem was. Daar kwam bij dat Jabalya door de bombardementen het zwaarst was getroffen, waardoor de financiële positie van de Gemeente nog precairder werd.

Een aantal maanden geleden trad een nieuw gemeentebestuur aan (zie artikel elders in deze krant) dat naar een oplossing voor de slechte situatie van het pand en de financiële problemen van de gemeente heeft gezocht.

Dit werd gevonden door het gebouw voor vijf jaar te verhuren aan een particuliere Hogeschool.

Na die tijd moet het weer als jeugdcentrum gaan functioneren. Voor de gemeente was dat ook een aantrekkelijke deal omdat tot voorheen nog geen instelling voor hoger onderwijs in de gemeente gevestigd was. Het gebouw ziet er nu weer piekfijn uit en wordt intensief gebruikt.

Het bestuur van de Stichting Groningen - Jabalya heeft het gemeentebestuur van Jabalya laten weten dat wij,

ondanks het feit dat we begrip hebben voor de moeilijke situatie van de gemeente, toch betreuren dat het gebouw niet meer als jeugdcentrum gebruikt wordt.

We gaan er van uit dat de gemeente eventuele opbrengsten van de verhuur ten goede laat komen aan de kansarme jeugd van Jabalya.

Bert Giskes

“KIEF GAZA?”

“Kief Gaza?” is een vraag die Gazanen me iedere dag stellen, maar diezelfde vraag “Hoe is Gaza?” ligt tevens op de lippen van iedereen die Gaza volgt van op een afstand. De Gazastrook haalt geregeld de actualiteit, maar de berichtgeving is veelal vaag, weinig diepgaand en versluiert de dagelijkse werkelijkheid. Dit artikel poogt een overzicht te geven van Gaza anno 2011 op humanitair, economisch en politiek vlak.

Gaza, februari 2011: de winterse regens hebben eindelijk gehoor gegeven aan de wanhopende verzuchtingen van de landbouwers en verkoelen nu de geesten die gefocust zijn op de brandende Arabische wereld. Dictatoriale regimes uit de regio die teren op de verarming van de eigen bevolking en de mensenrechten flagrant schenden, worden eindelijk aan het wankelen gebracht door volksrevoluties die de ketens van verlamende angst bruusk hebben afgelegd. Palestina kijkt toe met een intensifiërend, corrosief verlangen naar vrijheid, maar verkeert in tweestrijd; wat verdient prioriteit: de interne politieke problemen, waarin zowel Fateh als Hamas centraal staan, of de Israëlische bezetter?

De Omtrek van de Bezetting

Ondanks de ontmanteling van Israëlische kolonies en de terugtrekking van IOF troepen uit de Gazastrook in 2005, blijft de bezetting een realiteit. Israël controleert de landsgrenzen, het luchtruim en de territoriale wateren. De wurgende blokkade gaat dit jaar zijn vierde jaar in en geldt als een collectieve volksbestrafing voor de verkiezingsoverwinning van Hamas. Reeds in de jaren '90 werden er bewegingsbeperkingen opgelegd aan Gaza, maar deze werden drastisch geïntensifieerd in 2007. Israël kende Gaza de titel “vijandige entiteit” toe en legt sancties op door de bewegingsvrijheid van de bevolking te beperken en de import van goederen en brandstof aan banden te leggen. De openbare aanklager beantwoorde een klacht van GISHA, een Israëlische mensenrechtenorganisatie, met de uitspraak: “schade toebrengen aan de economie van de vijand is een legitieme vorm van oorlogsvoering”.

Volgens het internationaal recht is Israël, als bezettende macht, verplicht om in te staan voor de veiligheid, rechten en noden van de Gazanen, wat de blokkade schaamteloos aan zijn verdrukkende laars lapt. Anderhalf miljoen Palestijnen, waarvan meer dan de helft jonger is dan 18 en die voor 70% uit vluchtelingen bestaat, leven in een openluchtgevangenis, waar terreur en geweld schering en inslag zijn. Dagelijks zoemen onbemande bomvliegtuigen onheilspellend boven de hoofden van de bevolking om overstemd te worden door Israëlische F16's die het luchtruim openscheuren. Samen zaaien ze een pertinent klimaat van psychologische terreur indien het militair geschut geen fysieke destructie aanricht via bomaanvallen. Op zee bakenen kanonneerboten verwaarloosbaar de 3 zeemijl grens af, waartoe Israël unilateraal beslist heeft, en wurgen daarmee de Palestijnse visvangst. Langs de landgrenzen verschuilen Israëlische sluipschutters zich in de wachttorens om verzetsstrijders af te weren, maar tevens om de illegale, unilaterale, “buf-

ferzone” te bewaken. Een onafgebakende zone van 300 meter langs Gaza's zijde van de grens werd door Israël als no-go-zone beschouwd, waar soldaten zich schietgraag manifesteren. Tanks en jeeps patrouilleren dagelijks langs de grens en op regelmatige basis enteren Israëlische bulldozers Gaza om de grenszone plat te walsen.

Economische destructie

Uit één van de Wikileaks documenten, dat dateert van november 2008, wordt een publiek geheim officieel bevestigd: Israëlische functionarissen stellen uitdrukkelijk dat het de bedoeling is om de economie van Gaza op de rand van instorting te brengen “zonder het laatste zetje over de rand te geven.”

Israël's gewelddadige aanval op de Freedom Flotilla in mei 2010, zorgde voor wereldwijde verontwaardiging en de internationale druk zette de Israëlische overheid ertoe aan om een versoepeling van de blokkade aan te kondigen in juni. De arbitraire wissellijst van toegelaten goederen zou vervangen worden door een eenduidige lijst van verboden goederen, Israël zou meer constructiemateriaal exporteren en meer grensposten openen om de invoer van goederen naar Gaza te bevorderen.

Diverse mensenrechten- en vredesorganisaties, waaronder Amnesty International, Oxfam en Broederlijk Delen, onderschrijven echter in het rapport “Teneergeslagen Hoop” dat de “versoepeling” bitter weinig soelaas biedt voor de Gazanen. Het rapport spreekt klare taal: de enige uitweg is een volledige opheffing van de blokkade.

De werkloosheid in de Gazastrook bereikte begin februari 2011 een historisch dieptepunt volgens UNWRA: 45 procent van de bevolking overleeft zonder inkomen en 80 procent van de bevolking is afhankelijk van internationale humanitaire hulp. Stroomonderbrekingen duren gemiddeld 4 a 6 uur per dag en vaker langer. 60% van Gaza's bevolking heeft slechts om de 4 a 5 dagen stromend water gedurende 6 a 8 uur. Dagelijks stroomt 50 tot 80 miljoen liter deels behandeld of volledig ongezuiverd rioleringswater in de zee. Ongeveer 90% van het water bevat te hoge chloride- en nitraatconcentraties en is dus ongeschikt als drinkwater. 78% van de huizen die ernstig beschadigd werden tijdens Operatie Gegoten Lood zijn nog niet herbouwd.

Exportban

Export is nog steeds virtueel onmogelijk, waardoor economisch herstel uitgesloten wordt. Sinds de versoepeling van de blokkade zijn er slechts enkele ladingen

aardbeien en bloemen uit Gaza ontsnapt . De tunnels maken een beperkte vorm van uitvoer via Egypte mogelijk. In het verleden was Gaza's economie voornamelijk afhankelijk van de export van goederen zoals meubilair, kledij, textiel, voedsel en landbouwproducten, die instonden voor het levensonderhoud van tienduizenden Palestijnen en hun families. Gaza's economische activiteit is thans afhankelijk van lokale vraag, en wordt opnieuw gedecimeerd door de beperkte koopkracht van de bevolking en de grootte van de lokale markt. Importbeperkingen

Sinds de "versoepeling van de blokkade, steeg de Israëlische import, voornamelijk consumptiegoederen, van 20% naar 35% van wat er voor de blokkade toegelaten werd. Goederen zoals kruiden, kledij, cosmetica, koelkasten en auto's, die voorheen enkel ondergronds uit Egypte geëxporteerd konden worden, passeren vandaag de Israëlische grensposten. Hoewel de invoer van voedingsmiddelen uit Israël significant gestegen is, kunnen veel Gazanen zich de nieuwe goederen in de winkels niet veroorloven. Grondstoffen, die broodnodig zijn om de lokale economie te laten heropleven, worden voornamelijk weerhouden door de Israëlische autoriteiten. Op dit ogenblik is 65% van Gaza's industrie opgedoekt, terwijl de overige industriële bedrijven op verminderde capaciteit draaien. Voor juni 2007, stelde de sector 35.000 mensen tewerk, nu zijn dat er slechts 6000. Paradoxaal genoeg ondermijnt de versoepeling van import de lokale productie: veel Gazaanse producenten kunnen de competitie met goedkopere geïmporteerde goederen zoals goedkoop Chinees textiel of voedsel uit Israël niet aan .

De invoer van bouw materiaal bedraagt slechts 11 percent van wat er in 2007, voor de blokkade geïmporteerd werd .Tot op heden heeft de Israëlische overheid slechts 7 percent van UNWRA's bouwplannen in de Gazastreek goedgekeurd, waarvan slechts een kleine fractie van het nodige bouw materiaal effectief werd geëxporteerd naar Gaza . Volgens de Verenigde Naties heeft Gaza 670.000 vrachtladingen aan constructiemateriaal nodig, terwijl het maandelijks gemiddeld aantal vrachtladingen op slechts 715 ligt, sinds de "versoepeling". Het NRC, Norwegian Refugee Council, noteert dat er 9.275 huizen gebouwd moeten worden, 2.886 moeten hersteld worden en tienduizenden huizen nodig zijn om tegemoet te komen aan de natuurlijke bevolkingsgroei.

RESTRICTIES TER LAND EN TER ZEE

Niet minder dan 35% van Gaza's landbouwgrond en 85% van het zeegebied wordt door Israël als no-go-zone beschouwd op straffe van beschieting. Dit heeft vanzelfsprekende verscheurende gevolgen voor de veiligheid en bestaansmiddelen van Gazanen die afhankelijk zijn van deze gebieden.

Overleven aan de grens

In het Palestijns-Israëlisch interimakkoord werd er een bufferzone van 50 meter bedongen, dat Israël in 2000, bij het uitbreken van de Tweede Intifada, uitbreidde tot

150 meter. In mei 2009 verspreidde het Israëlische leger duizenden 'leaflets' met de boodschap dat er een minimale afstand van 300 meter van de grens moet gerespecteerd worden. OCHA noteert dat de no-go-zone in de praktijk tot 500 meter reikt: wie deze zone betreedt, riskeert zijn leven. Het Israëlisch leger houdt verschillende keren per week incursies in deze zone om het land plat te walsen, waarbij eigendommen keer op keer vernield worden. De hoge risico zone strekt echter tot 500 à 1500 meter, waar het Israëlisch leger er evenmin voor terugdeinst om mensen neer te schieten en waar nivellering van het grondoppervlak en vernieling van eigendommen frequent voorkomen. De acties van het leger zijn hier echter onregelmatiger en minder voorspelbaar.

De landelijke no-go-zone beslaat 17% van Gaza's totale oppervlakte, waar een derde van de vruchtbare landbouwgrond en een significant aantal waterbronnen gelegen zijn. Huizen in dit gebied staan bloot aan Israëlische aanvallen, waardoor diverse gezinnen gedwongen werden om hun huis achter te laten en te migreren naar veiligere oorden, ondanks het inkomensverlies. Anderen ontbreken financiële alternatieven en houden noodgedwongen stand, om te overleven in gespannen onzekerheid. Een onderzoek van Save the Children geeft aan dat 73 procent van de burgers uit deze grensregio onder de armoedegrens leeft, in vergelijking met het algemeen Gazaans gemiddelde dat op 42 procent ligt.

In 2010 werden niet minder dan 52 Palestijnse burgers vermoord en verwondde het Israëlisch leger 189 anderen terwijl ze aan het werken waren in of nabij de bufferzone. Het gebrek aan cement heeft een nieuwe jobcategorie gecreëerd in Gaza: de puinverzamelaar, voor wie de grensregio eveneens vruchtbare grond is. Brokstukken van gebombardeerde huizen of achtergelaten Israëlische kolonies worden verzameld om later vergruisd te worden tot goedkope cement van ondermaatse kwaliteit. Met een paard en houten kar, trekken mannen, maar helaas ook vaak kinderen, de gevaarlijke bufferzone in. Een dag noeste arbeid verdient tussen 20 à 50 shekel (of 4 à 10 euro), een mager inkomen dat absoluut niet opweegt tegen de levensgevaarlijke werkomstandigheden. "Wat kan ik anders doen!?! Iemand moet ervoor zorgen dat er gegeten kan worden", zegt de 15-jarige Mokles Jawad Al Masr die op 28 november in het been geschoten werd terwijl hij puin aan het verzamelen was in het noorden van Gaza.

Op 18 januari is de 17-jarige Amjad el-Zaaneen echter een slechter lot beschoren. Samen met zijn broer en drie neven, waarvan de jongste amper 11 jaar is, verzamelt Amjad stenen in Beit Hanoun, in noord-Gaza. De vijf jongens hadden net hun paardenkar volgeladen met stenen toen Israëlische tanks en bulldozers plots aan de grens verschenen, op 300 meter van hen. De jongens lieten hun paard en vracht achter en renden voor hun leven totdat ze veilig en wel thuis waren. Enkele uren later besluiten ze terug te keren, de situatie leek bekoeld, het gevaar min of meer geweken. Het werk van de bulldozers en tanks zat erop: het leven was weer uit het land gehaald: alles was weer vlak. De jongens berei-

ken hun paardenkar en staan op het punt om te vertrekken wanneer ze plots gebombardeerd worden. De 19-jarige Sharaf Raafat Shada, wordt door een bom-scherf in de borst geraakt. Amjad, de oudste, poogt hem op de paardenkar te leggen om hem naar het ziekenhuis te vervoeren, maar hij kan Sharaf's gewicht niet dragen. Hij besluit hulp in te roepen en beweegt zich richting het centrum van het dorp. Even verderop wordt hij geraakt door een nieuwe bom die een grote gapende wonde in zijn buikstreek nalaat. De vier andere jongens slaan in paniek en lopen weg. Ambulances en buurtbewoners pogen Amjad te bereiken met witte vlaggen, maar het Israëlisch vuur komt niet tot een staken. Wanneer de ambulance er uiteindelijk in slaagt Amjad te bereiken, is hij reeds overleden

Vissers

In de Oslo akkoorden werd 20 maritieme mijl bedongen voor Gazaanse vissers, maar sinds 1993 heeft Israël opeenvolgende restricties opgelegd waardoor Palestijnse vissers sinds 2007 niet verder dan 3 zeemijl kunnen uitvaren. De kwaliteit, kwantiteit en diversiteit van de visvangst is hierdoor ernstig achteruit gegaan. Volgens het Internationale Comité van het Rode Kruis is bijna 90% van de 4000 vissers die de Gazastrook telt arm (met een inkomen tussen 100 en 190 US dollars) of zeer arm (verdienen minder dan 100 dollar per maand), terwijl dat percentage "slechts" op 50 stond in 2008.

Volgens Al Mazen Center for Human Rights pleegde het Israëlische leger tussen 1 mei 2009 en 30 november 2010 niet minder dan 53 aanvallen tegen vissers: twee mannen werden vermoord, zeven gewond en 42 werden

gearresteerd.¹⁷ vissersboten werden in beslag genomen waarbij één vernield werd. Volgens het internationaal recht zijn dergelijke acties flagrante schendingen, aangezien Israël niet aan haar verantwoordelijkheden houdt als een bezettende macht. De vissers' rechten op leven, werk, veiligheid en fysieke integriteit worden geschonden. Ze worden gemarteld en het wordt hen onmogelijk gemaakt om een gepast inkomen te verga-ren.

Politiek

De befaamde Palestine Papers, die het verraad van Fateh hebben blootgelegd, hebben de interne Palestijnse politieke verdeeldheid vergroot. Abu Mazen herschikt op dit moment zijn regering en Erekat verdwijnt uit het plaatje. Abbas riep tegelijkertijd op tot nieuwe verkiezingen, waar Hamas zich quasi ogenblikkelijk tegen ver-zette. Palestijnen willen het recht op vrije meningsuiting, de persvrijheid en de politieke detenties aankaarten met beide regeringen in Gaza als in Ramallah. De wan-hoopskreet die Gaza Youth Breaks Out enkele maanden geleden uitzond, is helaas typerend voor de falende Palestijnse politiek.

Inge Neefs.

Inge Neefs is een activiste die meevoer op de Freedom Flotilla om Israël's illegale blokkade aan te kaarten, en vertoeft sinds een drietal maanden in de Gazastrook waar ze als vrijwilliger voor de International Solidarity Movement (ISM) werkt.

Jan Keulen, bedankt!

De Stichting Groningen-Jabalya moet binnenkort afscheid nemen van voorzitter Jan Keulen. Vanaf de oprichting van de Stichting heeft Jan het voorzitterschap bekleed. Zijn ruime ervaring in het Midden-Oosten en de journalistiek waren van groot belang voor de Stichting. In de begintijd schreef hij ook regelmatig een column voor deze nieuws-brief.

De eerste jaren van het bestaan van de Stichting over-heerste het optimisme: de Oslo-akkoorden leken een weg naar vrede mogelijk te maken. Er werd geïnvesteerd in de Gazastrook en de gemeente Groningen financierde de bouw van het jeugdcentrum. Bezoek van delegaties over en weer was moeilijk maar niet onmogelijk. Plannen voor een nauwer contact tussen Groningers en inwoners van Jabalya leken reëel. De implementatie van de democrati-sche verkiezingen in de Palestijnse gebieden markeerde het keerpunt. In Gaza koos de meerderheid van de bevol-king voor Hamas en zij werd daarvoor door Israël, de VS en Europa gestraft met een steeds strengere blokkade. Ook de gemeente Groningen beëindigde zijn daadwerke-lijke betrokkenheid bij Jabalya voordat het project "Jeugd in Jabalya" tot een goed einde was gebracht. In die tijd heeft Jan veel tijd en energie gestoken in initiatieven om de gemeente Groningen opnieuw verantwoordelijkheid te laten nemen voor de afronding van het project. Om diver-

se redenen hadden deze pogingen helaas geen resultaat. Jan werkte inmiddels niet meer bij de RUG, maar is al een flink aantal jaar in dienst bij Free Voice, een organisatie die zich inzet voor ontwikkeling van media en persvrijheid wereldwijd. Op 5 april werd bekend dat hij directeur wordt van het Doha Centre for Media Freedom in Qatar. Dit is een NGO die zich richt op het bevorderen van persvrij-heid, onafhankelijke en kwaliteitsjournalistiek in Qatar, het Midden Oosten en de wereld. Een baan die zeker door de spannende ontwikkelingen in de Arabische wereld van dit moment een grote uitdaging betekent. Hoewel Jan ook tijdens zijn werk bij Free Voice veel op reis was en maar beperkte tijd aan Groningen-Jabalya kon besteden (al deden we op belangrijke momenten nooit tevergeefs een beroep op hem) is zijn nieuwe baan niet meer met het voorzitterschap te combineren. Omdat zijn nieuwe werk-gever ook projecten in de Palestijnse gebieden steunt hopen we nog wel van zijn deskundigheid en netwerk te kunnen profiteren.

Jan, we houden contact en wensen je succes en hoop in je nieuwe baan.

Namens het bestuur

Bert Giskes.

Het nieuwe Egypte

Er is goede hoop in Gaza dat de regimeverandering in Egypte de moeizame relatie tussen Gaza en Egypte een positieve spin kan geven. Het is nog even wachten op de aanstaande verkiezingen in Egypte, maar met het vertrek van Hosni Mubarak komt het decennia oude bestand met Israel in elk geval op losse schroeven te staan. Het allereerste gevolg is dat de grens bij Rafah, waar veel goederen de Gazastroom worden binnengesmokkeld, mogelijk kan worden opengesteld. De Egyptenaren zijn onlangs al gestopt met de bouw van een ondergrondse barrière die het smokkelen bij Rafah tegen had moeten gaan.

Mubarak kon zijn beleid ten aanzien van het Palestijns-Israëlische conflict slechts moeilijk verkopen aan het Egyptische volk. Maar als dictator was dat ook niet nodig. Als gevolg van de revolutie is het aan volgende regering om een veel prominentere rol aan te nemen juist vanwege de geografische, historische en politieke banden die het land altijd heeft gehad met Palestina. Sterker nog, er is geen land in de wereld dat meer vertrouwen geniet van het Palestijnse volk dan Egypte.

De presidentskandidaat Mohamed El-baradei heeft al laten weten dat hij ingeval van een volgende Gaza-oorlog in elk geval niet langs de zijlijn zal blijven staan. Die harde taal beperkt de bewegingsruimte van Israel. De vraag is of en in hoeverre Hamas zich laat leiden door de gunstiger gestemde regionale macht. In de praktijk zal het neerkomen op Egyptische pogingen om Hamas en Fatah dichterbij elkaar te brengen. Zonder eenheid is het namelijk onwaarschijnlijk dat een duurzame oplossing (de creatie van een Palestijnse staat) zal worden gevonden.

De wens om een eigen en onafhankelijk regionaal beleid te voeren wordt echter beperkt door de Verenigde Staten die, door de miljarden steun aan het Egyptische leger, een flinke lepel in de pap houdt. De verwachting is dat deze situatie niet snel verandert zodra de democratische transitie compleet is na de eerste echte

verkiezingen in Egypte die dit jaar nog worden gehouden. Toch zal de verwachte intensievere druk op Israel door de Palestijnen worden verwelkomd.

Rick Brouwer

Het grootste Joodse Jeruzalem ooit

Sinds januari 2011 publiceert de nieuwszender Al-Jazeera de Palestine Papers. Het is het nieuwste diplomatieke drama dat zich voltrekt in navolging van de Amerikaanse 'cable gate' die was veroorzaakt door WikiLeaks. Journalisten, academici en politici staan lijnrecht tegenover elkaar wat betreft de gevolgen van deze volledige openheid over gevoelige kwesties. Constructief voor het vredesproces lijken de onthullingen in elk geval niet te zijn.

Het diplomatieke spel achter de schermen is nu eenmaal een kwestie van geven en nemen. Het gaat erom dat een akkoord wordt bereikt en dat je de goede punten benadrukt richting je achterban. De rest laat je achterwege. Maar hoe leg je uit dat je, als onderhandelaar, bereid bent een aanzienlijk deel van het Arabische Oost-Jeruzalem op te geven? Het gaat tenslotte om de aanstaande hoofdstad van een Palestijnse staat. De belangrijkste conclusie van de onthullingen in de Palestine Papers is dan ook dat er een enorme disbalans bestaat in de onderhandelingen. De Palestijnse zijde komt er zeer bekaaid vanaf.

Volgens het voorstel in 2008 zou Israël veel illegale nederzettingen in Palestijns gebied mogen annexeren, waaronder dus in Jeruzalem. Ten tweede moesten de Palestijnen hun 'recht op terugkeer' opgeven. In veel gevallen wordt familiehereniging, wat een wens van veel Palestijnen sinds 1948, hierdoor praktisch onmogelijk. Een derde toezegging was de erkenning van Israël als een Joodse staat. Dat betekent dat er wordt getornd aan het staatsburgerschap van de Palestijnse minderheid in Israël. Zij maken zo'n 18% uit van de totale Israëlische bevolking. Het gevolg is dat zij openlijk kunnen worden gediscrimineerd zonder dat daartegen enige juridische bezwaren gemaakt kunnen worden.

Toch is veel acceptabel als de beloning een eigen staat is. Maar hoe leg je uit dat je ondanks die vergaande concessies nog steeds geen deal hebt kunnen sluiten?

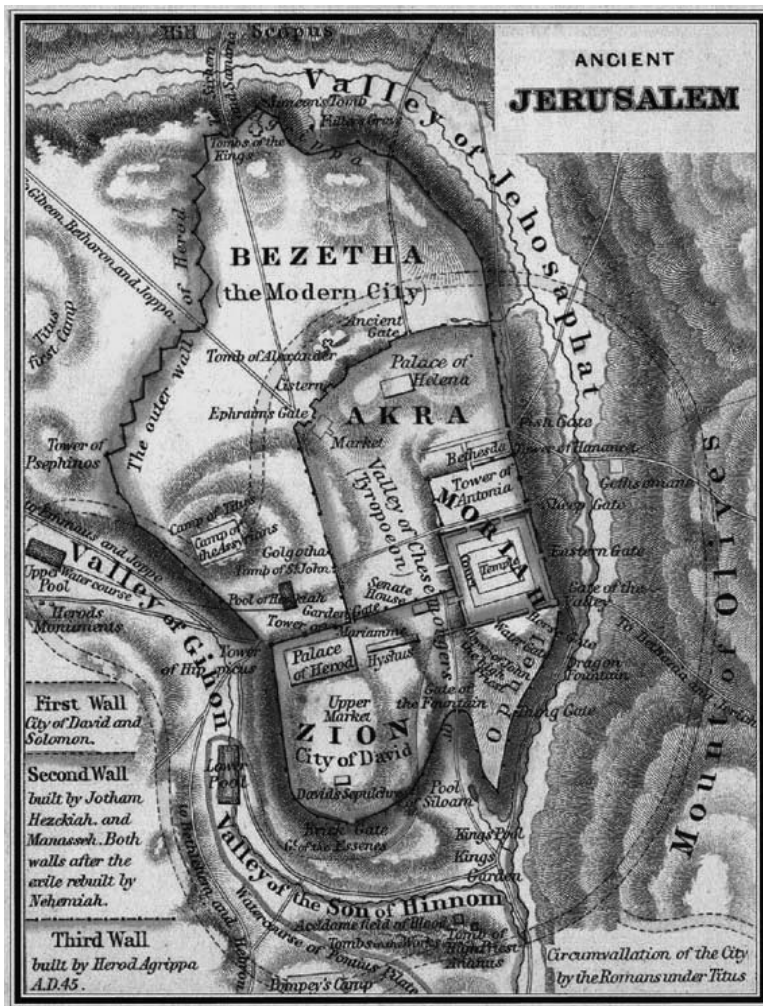
Als de meest gematigde Israëlische regering (onder leiding van Ehud Olmert in 2008) de meest vergaande concessies ooit van de Palestijnse Autoriteit (PA) afwijst, hoe groot is dan de kans dat de Palestijnen dit jaar een eigen staat krijgen? Dat was namelijk het doel van Barack Obama.

De vernederende concessies van 2008 zijn een behoorlijke smet op de autoriteit van de Mahmoud Abbas als leider van de Palestijnse Autoriteit. Het grootste probleem is dat de fundamentalistische organisatie Hamas juist garen spint bij gezichtsverlies van de PA en Fatah. Dit komt doordat in toenemende mate duidelijk wordt dat Abbas maar weinig voor het Palestijnse volk kan klaarspelen.

De PA had voor deze recente ontwikkelingen al grote moeite met het verenigen en vertolken van het Palestijnse belang, al was het alleen maar omdat een groot deel van de Palestijnse natie toevlucht heeft gezocht in buurlanden zoals Jordanië en Syrië. Minder dan 40% van de Palestijnse bevolking leeft daadwerkelijk in de Palestijnse gebieden, dat is inclusief de door Hamas overheerste, en door Israël afgesloten Gazastrook. Uit de gelekte documenten is

duidelijk geworden dat het vredesproces een akelige status-quo heeft bereikt met een quasibezetting van de Westelijke Jordaanoever door Israël en een nog altijd geïsoleerde Gazastrook. Er rest maar één vraag. Wat nu?

Rick Brouwer

Het conflict uitgelegd in kaarten en statistieken

In het kader van de serie "dossier het beloofde land" van het Groninger forum i.s.m. EAJG en St. Groningen-Jabalya hield de Israelische architecte Malkit Shoshan op donderdag 14 april voor een geïnteresseerd publiek een lezing over haar project "Atlas of the conflict"

Dit project heeft als uitgangspunt het beschrijven van het conflict Israel/Palestina niet met woorden maar met behulp van kaarten. Als jonge architecte kreeg zij als stagiaire een opdracht om een winkelcentrum te ontwerpen in een wijk ten zuiden van Tel Aviv. Tot haar eigen verrassing ontdekte zij dat het braakliggende terrein vroeger een Palestijnse begraafplaats was geweest. Als het een joodse begraafplaats was geweest zou er niet gebouwd mogen worden. Dit zette haar ertoe aan om verder onderzoek te doen.

Zij ontdekte dat er veel meer verborgen sporen van de verdwenen Palestijnse maatschappij van voor '48 waren. Afkomstig uit een standaard zionistisch gezin wist zij niets over het Palestijnse verleden. Dat was voor haar volkomen nieuw. Gedreven door nieuwsgierigheid is zij verder gaan zoeken en dat resulteerde uiteindelijk in het boek.

Mevr. Soshan gaf een introductie hoe haar boek te gebruiken. Het bestaat uit twee delen: een atlas met kaarten die de ontwikkeling van de Israëlische en de Palestijnse aanwezigheid in de loop der tijd illustreren en een lexicon. Daarbij wordt over en weer voor toelichting verwezen. Als voorbeelden: de kaart van de meer dan 500 vernietigde Palestijnse dorpen, van de groei van de Israëlische nederzettingen, van de bestaande maar niet erkende Palestijnse dorpen (die dan ook op geen enkele officiële kaart staan en geen voorzieningen zoals electriciteit en water hebben), etc.

De Atlas heeft als hoofdstukken: grenzen, de Muur, patroon van nederzettingen, typologie van nederzettingen, demografie, landeigendom, landschappen, water, archeologie en Jeruzalem. Het is een manier om het conflict op een andere manier te presenteren. Als je alle ontwikkelingen in het conflict met tekst wil beschrijven heb vele pagina's nodig maar gebruik je kaarten dan blijkt dat je datzelfde verhaal veel krachtiger kunt laten zien.

Zij benadrukte dat zij geen politiek boek heeft willen maken maar simpelweg de feiten op een rij heeft willen zetten. Dat is juist, maar feiten opschrijven of in dit geval optekenen in de politieke context in Israel is uiteindelijk een hele politieke daad. Dat het een politiek boek is blijkt wel uit de positieve reacties van Palestijnse zijde en de hate mail die ze ook heeft gekregen. Ook veelzeggend was dat zij desgevraagd bevestigde dat zij nu al weer een poos in Nederland woont bij haar Nederlandse man, maar dat zij het niet erg vond om Israel te verlaten omdat zij zich steeds ongemakkelijker had gevoeld in Israel. Als je eenmaal veel weet over wat er verborgen wordt gehouden kun je minder makkelijk met de officiële realiteit leven.

Malkit Shoshan heeft een indrukwekkend document gemaakt. Een document dat bovendien nog zal worden aangevuld en wellicht ook via internet een vervolg krijgt want "zolang het conflict bestaat is dit project niet af."

Atlas of the conflict. 010 Publishers, Rotterdam 2010, ISBN 987-90-6450-688-8. € 34,50.

Ja , ik wil op de hoogte blijven van het Jabalya-project

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....

Telefoon: .....

Email: .....

**Opsturen aan St. Groningen-Jabalya, Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen**

Colofon

Redactie Bert Giskes, Pieter van Niekerken en Jan Jongbloed.

Met **medewerking** van Rick Brouwer en Inge Neefs

Ontwerp en lay-out: Harm van der Veen

De stichting is telefonisch te bereiken:

Bert Giskes Tel 050 - 5421370

Postadres:
Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen

Email: **jabalya@hotmail.com**

Internet: **WWW.GRONINGEN-JABALYA.COM**